

Sv. Jure na Perunskom / St. George on Perunsko

## PUT DO SV. JURE

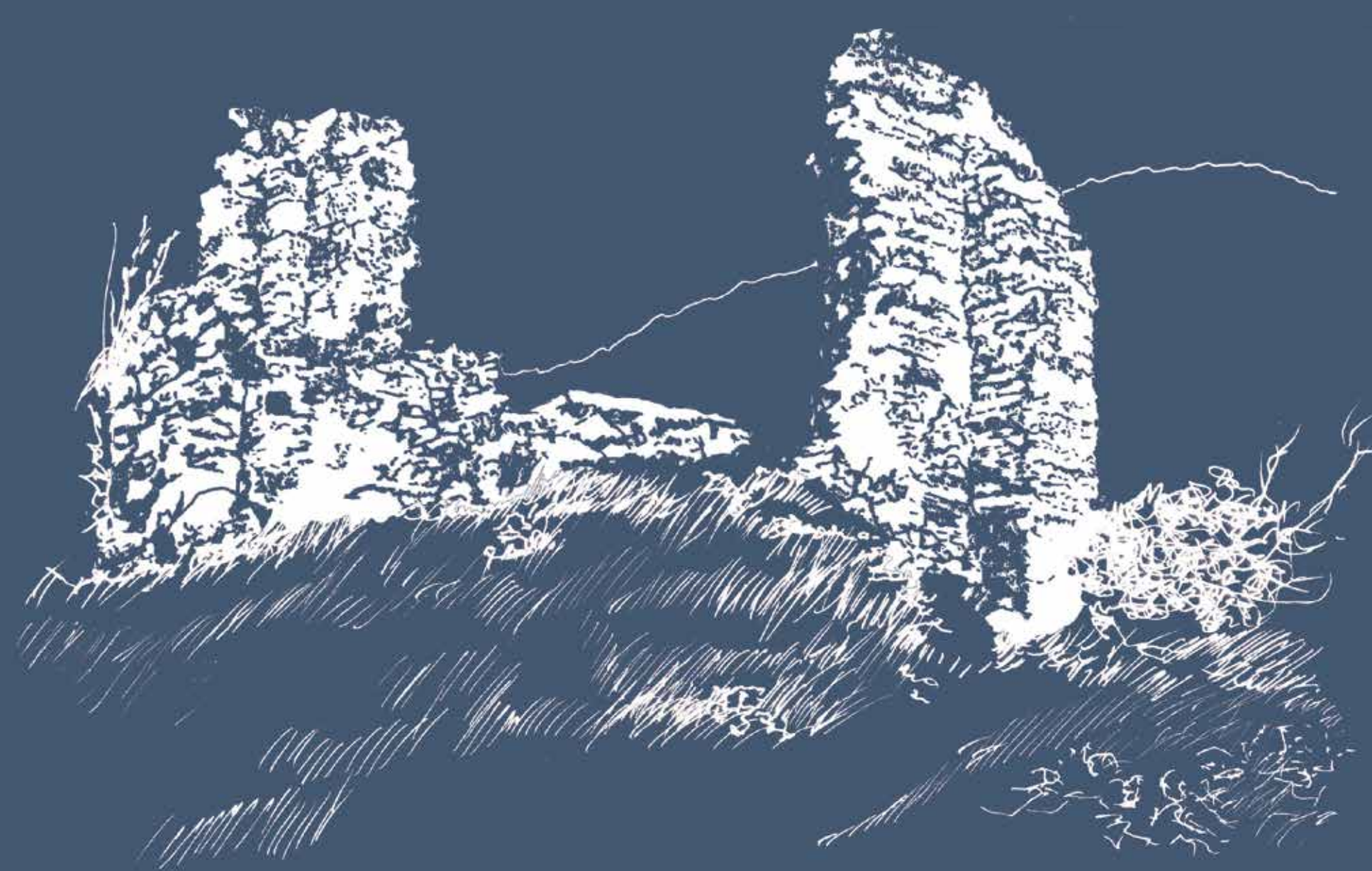
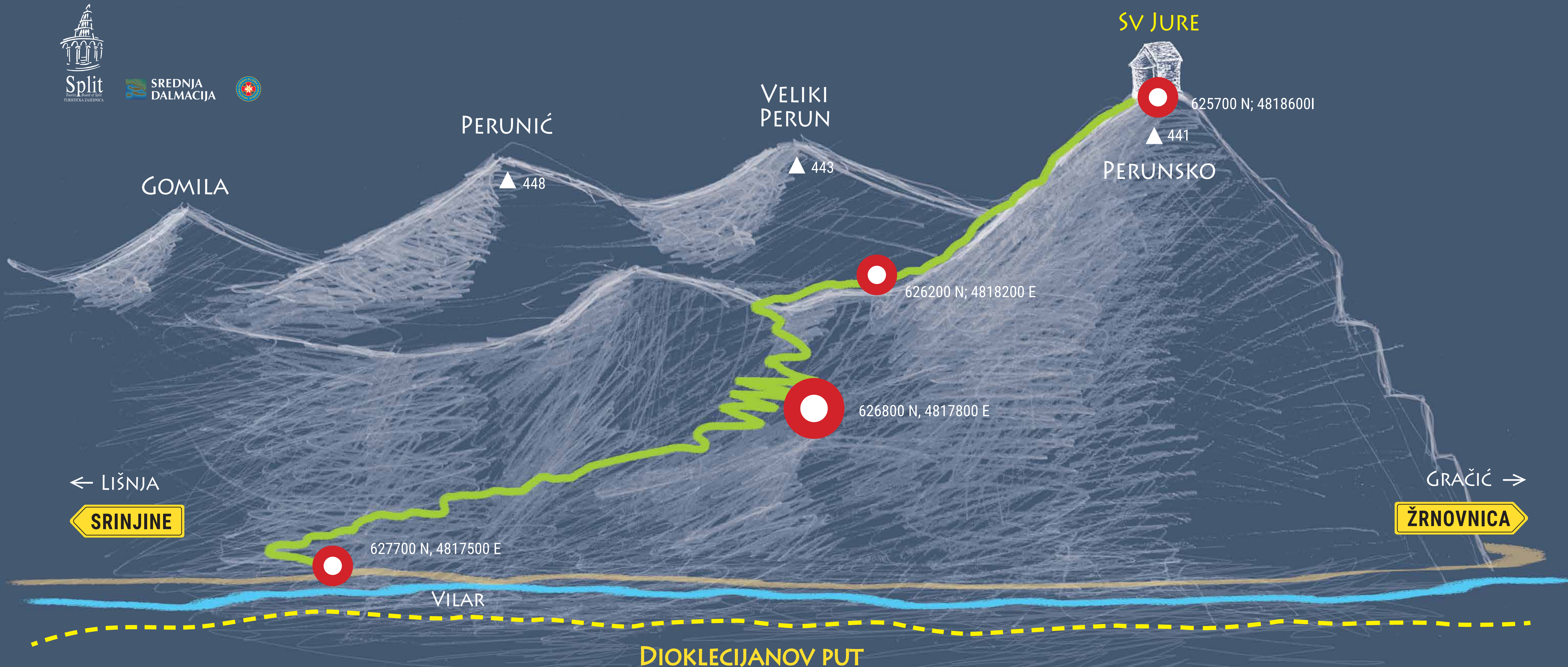
**B**RDO PERUN DIO JE ŠIREG KULTURNOG KRAJOLIKA PRIMORSKE KOSE NASTALO SINERGIJOM PROSTORA I RAZNIH KULTURA KOJE SU SE U NJEMU TIJEKOM VREMENA SMJENJIVALE. STAZA "PUT DO SV. JURE", KOJA POČINJE U KLANCU VILAR NA 110 M NV, A ZAVRŠAVA KOD CRKVE SV. JURE NA 441 M NV, VODI NAS U DALEKU PROŠLOST, DANAS PREPOZNTLJIVU U OSTATCIMA GRADITELJSTVA I MJESNIM NAZIVIMA.

STAZA JE DUGA 4500 M, UGODNA JE I SIGURNA. USPINJE SE TERENOM OBRASLIM MAKIJOM TE IZBIJA NA TJEME BRDA PREKRIVENO KAMENJARSKIM PAŠNJAKOM. PUTE M SE MOGU SRESTI SAMO MALENE ŽIVOTINJE: KUKCE, GUŠTERE, ZMIJE I PTICE. NE DIRAJTE IH, NE UBIJAJTE – TO SU VAŠI DOMAĆINI.

## THE TRACK TO ST. GEORGE

**T**HE PERUN HILL MAKES PART OF THE WIDER LANDSCAPE OF PRIMORSKA KOSA, CREATED BY THE SPACE AND THE VARIOUS CULTURES THAT REPLACED EACH OTHER IN THE COURSE OF TIME. THE TRACK TO ST. GEORGE (SV. JURE), STARTING FROM THE VILAR PASS (100 M ABOVE THE SEA) AND ENDING BY THE CHURCH OF ST. GEORGE AT 441 M, TAKES US DEEP INTO HISTORY, NOWADAYS RECOGNISABLE IN THE REMAINS OF ARCHITECTURE AND THE LOCAL NAMES.

THE TRACK IS 4500 M LONG, PLEASANT AND SAFE. IT ASCENDS OVER A MACCHIA OVERGROWN TERRAIN TO REACH THE ROCKY PASTURE AT THE HILL RIDGE. ON YOUR WAY THERE, YOU WILL MEET ONLY SMALL ANIMALS - INSECTS, LIZARDS, SNAKES AND BIRDS. DO NOT DISTURB THEM, DO NOT KILL THEM - THEY ARE YOUR HOSTS.



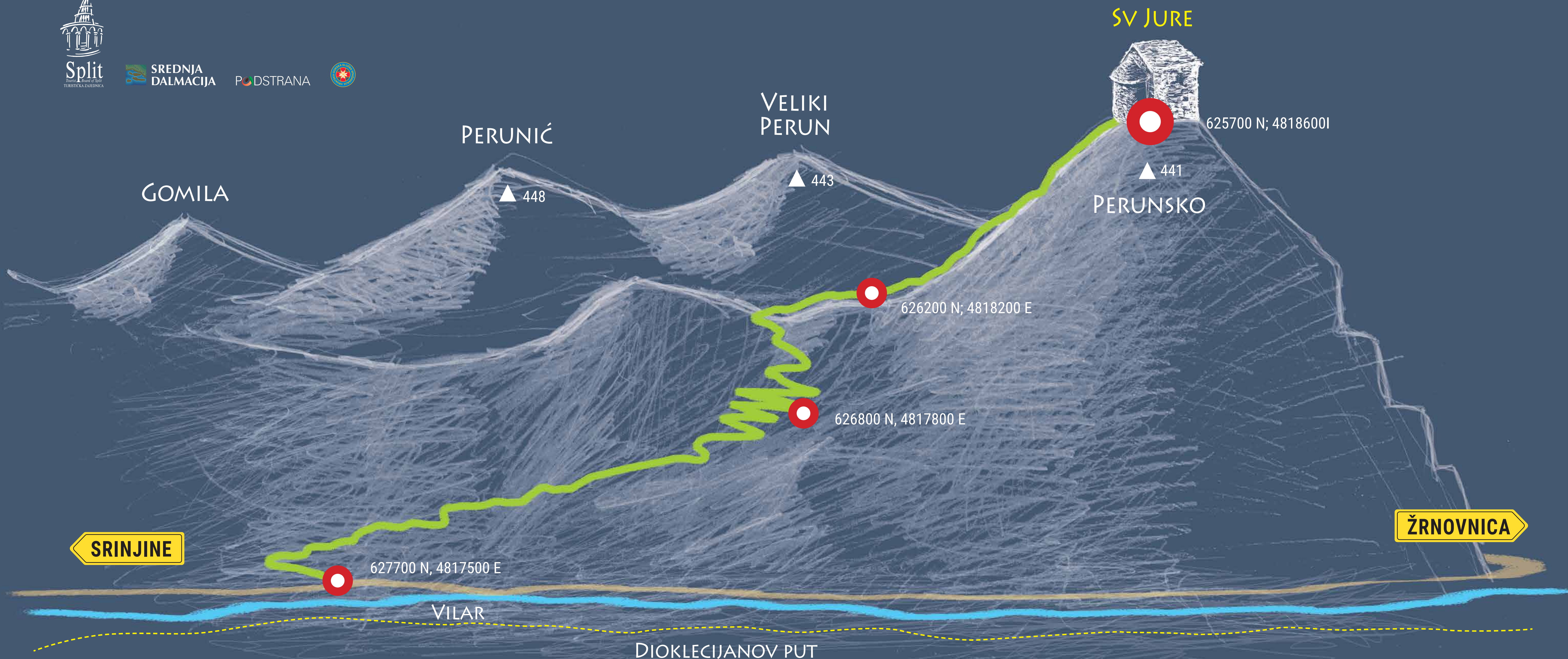
Villa Rustica, Polača

## TRAGOVI ANTIKE – VILE RUSTIKE I CESTE

SRBRSKIH VISINA, NA KOJIMA SU ŽIVJELI ILIRSKI STAROSJEDIOCI, ŽIVOT SE U DOBA ANTIKE SPUSTIO U PODNOŽJE. OSTACI PRIOBALNIH VILA RUSTIKA, TIH GOSPODARSKO-LADANJSKIH SKLOPOVA IZ KOJIH SE STARORIMSKA KULTURA ŠIRILA OVIM PROSTOROM, JOŠ SE UVIJEK MOGU LIJEPO VIDJETI U STROŽANCU I SV. MARTINU. TRAGOVA ANTIČKE KULTURE IMA I U ZALEĐU PERUNA. NALAZE SE NA POLOŽAJIMA LIŠNJAK U SRINJINAMA TE BRDU GRAČIĆU U ŽRNOVNICI. NAZIV "UNIONE ID EST MUSARO", ZAPISAN U VAŽNOM POVIJESNOM IZVORU (ANONIMNI RAVENJANIN, 7. ST.), PO SVOJ SE PRILICI ODNOSI NA JEDAN OD TA DVA LOKALITETA. DUŽ POTOKA VILARA PROLAZI TZV. DIOKLECIJANOV PUT. ZA NJEGA SE DRŽI DA JE NASTAVAK PRAPOVIJESNOG LOKALNOG PUTA I NJEGOVE VEZE SA ŠIRIM SALONITANSKIM PODRUČJEM.

## TRACES OF THE ROMAN TIMES - VILLAE RUSTICAE AND ROADS

FROM THE HILL HEIGHTS, WHERE THE INDIGENOUS ILLYRIANS LIVED, AT THE ROMAN TIMES THE LIFE MOVED DOWN. THE REMAINS OF THE COASTAL VILLAE RUSTICAE, THE AGRICULTURAL AND LEISURE COMPLEXES FROM WHERE THE ROMAN CULTURE SPREAD OVER THESE LANDS, STILL CAN BE SEEN IN STROŽANAC AND SV. MARTIN. TRACES OF THE ROMAN CULTURE EXIST BEHIND PERUN AS WELL - AT LIŠNJAK IN SRINJINE AND AT GRAČIĆ HILL IN ŽRNOVNICA. THE NAME UNIONE ID EST MUSARO, APPEARING IN AN IMPORTANT HISTORIC SOURCE (ANONYMUS RAVENNAS, 7TH CT.), MOST PROBABLY REFERS TO ONE OF THESE TWO LOCALITIES. ALONG THE VILAR STREAM RUNS THE SO CALLED DIOCLETIAN'S ROAD. IT IS DEEMED TO FOLLOW THE PREHISTORIC LOCAL ROAD AND ITS LINKS TO THE WIDER SALONITAN REGION.



Reljef 'Božanski boj', Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Žrnovnici / Relief 'The Devine Battle', Church of the Assumption of the Blessed Virgin Mary in Žrnovnica

## BOŽANSKI BOJ

SREDIŠNJI MOTIV PRASLAVENSKE MITOLOGIJE – BOJ IZMEĐU PERUNA, KOJEMU JE, POSVEMU SUDEĆI, SVETIŠTE BILO NA OVOME VRHU, I VELESA, ČIJI JE LIK PREPOZNAT U ZMIJSKOM KAMENU NA ŽMINJAČI, KOD RIJEKE ŽRNOVNICE, NAŠAO JE U LEGENDI O SV. JURJU I PROBODENU ZMAJU SVOJU KRŠĆANSKU INTERPRETACIJU. S PERUNSKOGA SE PRUŽA POGLED NA "SVE ČETIRI STRANE SVIJETA" ČIJI JE POREDAK OVISIO O ISHODU OVOG BOŽANSKOG BOJA. SVETOME JURJU, ZAŠTITNIKU POLJICA, POSVEĆENE SU NA PERUNU DVIJE CRKVE: OVA NA PERUNSKOM, IZGRAĐENA VJEROJATNO U 13. ST., I CRKVA NA VRŠINI IZNAD GORNJE PODSTRANE, PODIGNUTA NA STAROM GROBIŠTU. NA VRŠINI SE PUČKO SLAVLJE STARO JURJEVO ODRŽAVA 1. SVIBNJA, A U CRKVI NA PERUNSKOME MISA, UZ BLAGOSLOV POLJA, NA BLAGDAN SV. JURJA, 23. TRAVNJA.

## THE DIVINE BATTLE

THE CENTRAL MOTIF OF THE PROTO-SLAVIC MYTHOLOGY - THE BATTLE BETWEEN THE GOD PERUN, WHOSE SANCTUARY WAS MOST PROBABLY AT THIS PEAK, AND THE GOD VELES, WHOSE IMAGE IS RECOGNISED IN THE SNAKE ROCK AT ŽMINJAČA, BY THE ŽRNOVNICA RIVER, FOUND ITS CHRISTIAN INTERPRETATION IN THE LEGEND OF ST. GEORGE AND THE PIERCED DRAGON. FROM PERUNSKO SPREADS VIEW "TO ALL FOUR SIDES OF THE WORLD", THEIR SEQUENCE DEPENDING ON THE OUTCOME OF THE DIVINE BATTLE. ST. GEORGE, THE PATRON SAINT OF POLJICA, IS DEDICATED TWO CHURCHES ON PERUN, THIS ONE AT PERUNSKO, ERECTED PROBABLY IN THE 13<sup>TH</sup> CT., AND THE ONE AT VRŠINA ABOVE GORNJA PODSTRANA, ERECTED AT AN OLD GRAVEYARD. AT VRŠINA THE FOLK FESTIVITIES ARE HELD EVERY 1 MAY, WHEREAS IN THE CHURCH AT PERUNSKO, THE MASS WITH BLESSING OF THE FIELDS IS HELD ON THE ST. GEORGE DAY, 23 APRIL.